

სწოპის უურსკელი

სურათებიანი დამატება

დამატების № 328.

ხუთშაბათი, 7 ივლისი 1905 წ.

გაზეთის № 2355.

სამი იხავი

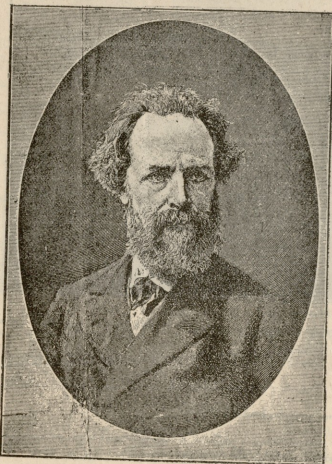
მაქს მიერფელდისა

I

სიკვდილის შიში

სტოვრობდა ერთიადმიანი, რომელსაც სიცოცხლე ისევე უყვარდა, როგორც ჩვენ ყველას, მკითხველო! სხვებსაგეთი, იმასაც უნდოდა ეცხოვრა, რაც შეიძლება მეტ ხანს, სხვების შგავსად, ისიც დარწმუნებული იყო, რომ თვითული ჩვენგანი კვდება თავის საკუთარს დანაშაულობისა გამო. სიკვდილის ისე ეშინოდა, როგორც ბალოებს შეეკანთან კაცისა. ამ რიგად სიკვდილის შიში იმის *idée fixe*-ად გადაიქცა.

როდესაც გაზეთის კითხულობდა—ამ ყოველნიერ შემთხვევის არქივს,—შიშით გადადიოდა ერთი სტრიქონიდან

† ელიზე რეკლიუ.
(ი. ა. წ. გ. № 2855).

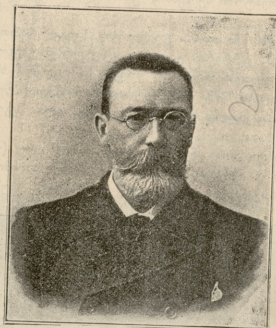
მეორეზე: გაზეთში ყოველთვის შეხედებოდა ხოლმე ისეთ სწოპას, რომელიც არღვევდა იმის სულიერ სიმშვიდეს და აგონებას, რომ ოდესმე ისიც უნდა მოკვდეს. ამისი მოგონება და შეწენბა კი ერთი უშთავრესი სატკივარი იყო იმის სულიერი „მე“-სი.

მეტად სწყენდა ტენიკის წარმატება: განა ტენიკამ ცოტა ხალხი იმსხვერპლა წინსვლისა და გამარჯვების დროს? კაცობრიობა დღითიდღე უნდა რწმუნდებოდეს, რომ იგი უსაშუალოდ იმედოვნებს, ვითომ ბოლოს მაინც გამარჯვებს და დამოზრჩილებს ვერაფერს ბუნების ტლანქ ძილებს—ნამდვილად იმარჯვებს ადამიანის გამოგონება კი არა, სიკვდილი, ძლიერა მოსილი სიკვდილი.

მოგზაურობის დროს ვაფაქცივებთ ემბელაჯაქიქ მიკრულ დღეებს სხვა და სხვა გამაფრთხი-

პროფ. ხ. მ. ტრუბეცკოი,
ცნობილი საზოგადო მოღვაწე.

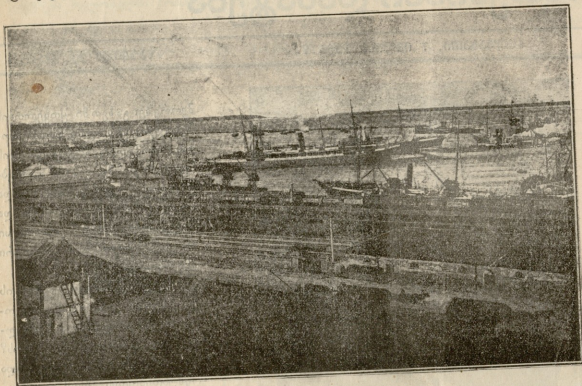
დ. ნ. შიპოვი,
მოსკოვის ერთობის ცნობილი მოღვაწე.

ლებელ წარწერებით. ყოველთვის იმ ვაგონში ჯდებოდა, რომელიც მატარებლის შუა ალავას იყო მოთავსებული; ამასთან უწინარეს ყოვლისა, სტდილობდა ვაგონ, რა ადგილას არის უბედურ შემთხვევათათვის სანიშნობელი ოთკი.

ერთხელ მოხდა, რომ იმ ვაგონში, რომელსაც სწორედ მატარებლის შუა გული ეჭირა, თავისუფალი ადგილი იყო. უწინ არ უნახავს ეს ადგილი: საჩქაროდ გადაბარდა თავისი ბარგი-ბარხანით და გულმშურვავ მალლობას სწირავდა ზეცას ამ სანახავისათვის.

როდესაც ქუჩიდან ქუჩაზე გადადიოდა, სცდილობდა რაც შეიძლება შორს დაეჭირა თავი ელექტრონის მავთულებისაგან, რომელნიც გაკომლიყენენ ჰაერში, თითქო სიკვდილის გამტარებელნი არიანო. ერთხელ განეთში ამოიკიოხა, რომ

ვარელ საქმელს, რადგან არ უნდოდა საშვი მდგომარეობაში ჩაეარდნილიყო გემრიელ ლუქმისათვის. ცოტახნის შემდეგ კიდევ გარდაიცვალა ერთი იმისი მეგობარი: ის მოკვდა ბრმა ნაწლევის ანთებით. ამ ამბავმა თავზარი დასცა, არ იცოდა რა ექნა. თავის ექიმიან თათბირისა და სხვა და სხვა მოსაზრების შემდეგ, გადასწყვიტა განთავისუფლებულიყო ბრმა ნაწლევისაგან და ამოეკრა იგი. ოპერაციისა ძნელი იყო, მაგრამ იგი მინც არ დაფერიდა. ოპერაცია და ორი სამი კვირა წოლა არჩია იმ შიშიში ყოფნას, რომ აი ან დღეს გახდები ავად ან ბეალოო.

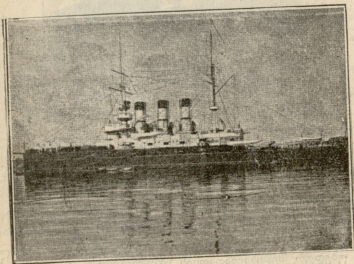
აღესხა.—ნავთსადგურა, რომელად სრულად კანადგურებულ იქნა უკანსეხელ არეულობის დროს.

ერთი ასეთი მავთული გაწყდა და სული ვააფრახობინა ახლო მდგომ ცხენსაო.

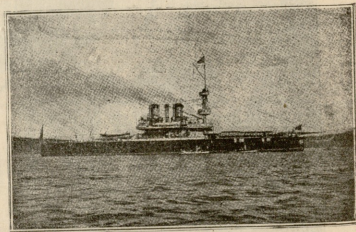
თეატრში რომ მიდიოდა, ყოველთვის პარტერში ყოფლობდა აღვიდის, ამისთან ვასავალ კარების მახლობლად, ის განუშორებელი აზრი, აი ავერ განდებდა ცეცხლი შთაგენტქეის თეატრში მყოფსაო, უშაამავდა ყოველგვარ სიამოვნებას.

სასტუმროში ოთახს ყოველთვის პირველ სართულში ჭირაობდა და, უწინარეს ყოვლისა სცდილობდა გეგო, რა მანძილია ფანჯრიდან მიწამდის. ყოველ საშუალებას ხმარობდა, რომ ეს თავისი შიში სიკვდილისადმი, რომელიც ბოლოს და ბოლოს სასაცილოდ ხდებოდა, დაეუარა თავის მეგობრებისაგან.

ერთხელ იმისი ნაცნობი ქალი ხამანწყაით (უსტრიცა) მოიწამლა და მოკვდა. წინა ღამეს ეს ქალი და იმისი ქმარი ხამანწყის სკამდნენ. ღამე თურმე ავითა გახდა, თუმცა ექიმი

ვაკშინაან ბემი ჩქ. პოტემკინ ტარახეჟიკი, რომელზედაც აკანდენენ ზღვაოსნება.

ვაკშინაან ბემი „გოლოვი ზობეღინოსევი“, რომელზედაც ბუერა ზღვაოსანი აკანდენ.

მიიწვიეს, მაგრამ მეორე დღისა მინც გარდაიცვალა. ამის შემდეგ, თუმცა ძალიან უყვარდა ხამანყა, თავი ღდაინება საყ-

დრო გამოშვებით მისაც უყვარდა სიცოცხლე—ეს დღე ბოლოვებელი, განგავით მღლეფარე ზღვა. მაგრამ შემდეგ

II

ლამაზად სიკვდილი

გდასწყვიტა სიცოცხლეს განშორებოდა, მაგრამ ეს გადაწყვეტილება მომავლისათვის კი არ გადასდო, არა, მტკიცედ სთქვა, უთუოდ დღეს უნდა მოვიყვანო იგი სისრულეშიო.

რათა, რისთვის? ამ კითხვებზედ თვითონაც გაუძნელდებოდა პასუხის მიცემა.

მერე კიდევ—რა საბადელი, ძვალ-რბილში გამჯდარა ჩვეულება აქეთ აღამიანებს, მუდამ ყველაფერში რამე მიზეზის მონახვა: ხანდისხან მიზეზების მონახვა და ახსნა ძალიან ძნელია. ხომ არ ეკითხებიან ხოლმე ერთმანეთს, რათა ეცნობრობთო.

დგებოდა მოწყენის დღეები და ამ დღეებში უცნაური სურვილი ებადებოდა: უნდოდა ველურ აღტაცებით შეპყრობილიყო.

გადაწყვიტა, ესარგებნა ამ გვირგვინ მდგომარეობით, რომ აესრულებინა თავისი წადილი: გადასწყვიტა მოესპო თავისი სიცოცხლე.

თეატრების ხშირი სტუმარი იყო, განსაკუთრებით ახალ პიესებსა და კარგად იცოდა ყველა საშუალება თავის მოკვლისა, თავის დახარობიდან დაწყებული. მაგრამ იგი მშვენიერების თავყვანის მცემელი იყო და ამშვენიერებს თავის მოკვლის საქმეშიაც არ ივიწყებდა. მან დაუწყა მიმოხილვა თეთრ-მკვლელობის სხვა და სხვა საშუალებებისა.

ჩამოხარბობა, იმის აზრით, დაბალ ხალხის საქმე იყო: ასე კედებიან უდავლოდ დარჩენილი ნოქრები. დახარობა? მაგრამ ამ საშუალებას ხომ მართო სენტინენტალური მცერაგები და რომანების ისტორიული გიმიო-ქალები მიჰმართავენ ხოლმე. მატარებლის ქვეშ რომ ჩაყარდეს, ეს ხომ მგზავრთადმი უხატვისცემლობა იქნება! ამას იგი თავის დღეში არ დასთანხმდება, სხვა რომ არ იყოს რა, უბრალო ზრდილობის გამო. ამას გარდა არც ერთი ჯენტლმენი არ იკადრებს, რომ იმისი გაქუცდებული გვიამო ცნობის მოყვარე ხალხის სანახავად გადაიქცეს.

დამბანა? ჰო, დამბანას არა უშავს რა. უნდა დაჯდე დიდ სარკეს წინ... იქით-აქეთ დაიდე ორი ყვითელი სანთელი, ვერცხლის შანდლებში ჩადგმული... მაშ უნდა მოვიკლათ თეი ჩემს საკუთარ კაბინეტში, მაგრამ რა საზიზღრობა საკუთარ ოთახის სისხლით მოსერა! სხვაფრივ რომ მოვიქცე? აი, მაგალითად, მოვიკლათ თეი მაშინ, როდესაც ეტლით მივდივარ? მაგრამ ზრდილობა მოითხოვს, მეეტლეს უსიამოვნება არ მიაყენოს ცაქმა. მაშ სჯობია ტუქში მოვიკლათ თეი? არა, არა! ბუნება ღვთისაგან განჩინილი ტაძარია სულით დაქანცულიათვის.

ვერს გზით ვერ გამოსძებნა ისეთი საშუალება, რომელსაც შესძლებოდა ღამაზად და კობტად გამოესალმებინა იგი

ხავი იქნება იმისი სხეული, როგორც შესცვლის და დაამახინჯებს საწამლაგი. ვანა ასე უწოდდ გამოთხოვება იგი სიკოცხლეს? ბარბაროსი უნდა იყო, რა ასეთი საქმე გზებო.

ამ დროს თავის მოკვლამ იმისთვის უფალოდ ყოველივე სიმშვენიერე დაჰკარგა. ვანა არა სჯობია ღამაზად იცხოვრო, ვიდრე ღამაზად მოკვდე? და პირველი მისი აზრი „vita nova“ იყო: „რად არის ასე უღამაზო ამ ქვეყნად გზენის პროცესი?“

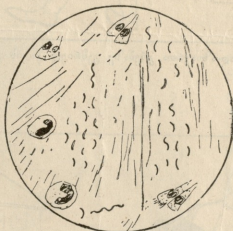
III

ძ ი ლ ი.

ერთხელ გიპოზმა თავის დედას უთხრა:

— რად გადაიწყვიტეს ჩემს მას ტანატასთან ერთად დედა-მიწის ქვეშ ცხოვრება? ხალხი მაღიდებს, როგორც თავის გამაბეზინებელს. დაერღობილი დამე მიწვევენ. დარწმუნებული ვარ, დედა-მიწაზე რომ გადასახლდ მე მომიწყდება ხალხი ქვეყნის ყოველ კუთხიდან, მოვლენ არა მართო გაკვირებულნი, არამედ დაღონებულნიც. მატრებიც კი მიატოვებენ აპოლონის და გერმესის ძეგლებზედ მუშაობას და მთელ ქალაქებში მართო მე დამიდგამენ ძეგლებს.

— გიპოზმა ბრძენ დედისაგან პასუხი ვერ მიიღო და გზას ვაუღდა.

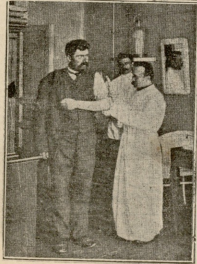

ზოლერის ბავაჯა

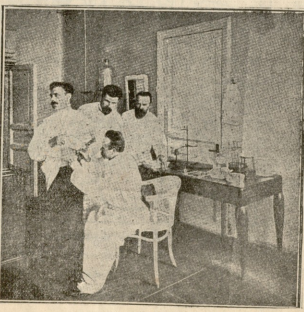
შორს დასტოვა გოჯოზნეთი, ვაი-რა სასოწარკვეთილების კარები და თავი ამოყო დედა-მიწაზედ. ეს იყო დილით აღდრე. ქუჩაზედ შეხვდა ერთს მშვენიერს, სიღამაზით ღმერთების მსგავს ქალს.

— ვინა ხარ შენ? — ჰკითხა გიპოზმა.

— ვინა არ მიცნობ? მე ვარ მეშვაშა. თუპიტრმა გამომძევა ოლომპიდან. იქ აფროდიტის ფეხებზე გნახე ერთხელ. მაშინვე გიციანი იმ შენის ნახევარ-მოფართი, რომელიც თმებს გი-

ზოლერის ატრაქტორები

ზოლერის ატრაქტორები

შუთი სოფლისათვის. პოლოს საწამლაგზე დაიწყა შექმნა. მაგრამ წარმოიღვინა, რა საზიზღარი და საშინელი სანა-

მშენებს; გიციანი აფრთხილეს იმ მახალხით რომელსაც

სამოგზაგრო კვერთხად ხმარობ. მაგრამ გამაგებინე, რა გინდა აქ?

— კუთვნილებისამებრ დიღება და პატივი! მე მომბეზრდა ჯოჯოხეთში ტანჯვა და ჩემის ძმის ტანატოსისაგან ათვალისწუნება. მგონია, რომ მე უფრო მაქვს დამსახურებული პატივი და დიღება, ვიდრე სხვი-მოსილ ღმერთებს. ისინი ქალაქებს უნდა ამშვენებდნენ ჩემის და არა აპოლონისა და გერმესის ძეგლებით. განა მე ვითუდ ნაკლებ მშვენიერი ვარ?

მშვენიერმა ქალმა შეგბარლებით შეხვდა.

— განა მე არა მთელი მომაცდავთა კეთილის მყოფე-
ლად? როგორც უძილოდ არ შეუძლიანთ ცხოვრება, ისე
არ შეუძლიანთ უმუშაოდ ცხოვრება. მაგრამ განა გავგო-
ნია, რომ ჩემთვის საღმე ქალაქის მოედანზე ძეგლი დაე-
დგათ?

ქაბუცი სულ-მოკლედ დაბრუნდა უკან.

ლადი ლოლუა

ტუ. თავად-ზნაურთა კრებაზე გემრიელ ქაღის კანაწილებს.

ერეკის ტრავიას ანკარიშაინი „კონტრასონურები“ იკონომიის“ მოსაზრებით ძველ შაღებს
აახლებენ. — ერეკანში უფელა გამოდგება!..

რედაქტორ-გამომცემელი ალ. მ. ჯაბაღარიძე